

Μια δοκιμή στο χάος (18057)

Μια σούπα. Μέσα έχω ρίξει λογιών λογιών πράγματα. Κάποια μου τα δώσανε από δω, κάποια από κει. Άλλα τα βρήκα στο δρόμο και κάποια άλλα, λιγότερα ομολογουμένως, τα μάζεψα, τα καθάρισα, τα 'κοψα καλά και απαλά στην κατσαρόλα τα 'ριξα. Και από όλα τούτα είναι πολλά που πολύ μ' αρέσουν και διόλου η γεύση τους δε μ' ενοχλεί. Δε με νοιάζει αν είναι υγιεινά, καθαρά, ακόμα και δηλητηριώδη. Το μείγμα, λοιπόν, ζεσταίνεται και παίρνει να κοχλάζει. Κάπου κάπου κάποιος πίδακας εκτοξεύεται και πάλι μέσα γυρνά. Κι όμως δε σταματά να βράζει.

Ή σαν κομμάτια παζλ αραδιασμένα στο πάτωμα, ανακατωμένα, δίχως να είναι βέβαιο πως όλα ανήκουν στο ίδιο. Σαν, ακόμα, οδοιπόρος χαμένος που δεν ξέρει ποιος είναι, πού πατά, πού βρίσκεται, πού πάει. Που καταριέται τις στιγμές υποταγής στις γαργαλιστικές μυρωδιές και τα τραγούδια διάφορων πανδοχείων στο δρόμο του. Που καταριέται για το μεθύσι, τη σπατάλη, τη ζάλη. Καταλαβαίνει πως τον κλέβουν στην έξαρση της αφελείας του.

Κάπως έτσι μοιάζει το μυαλό μου, ο εσωτερικός μου κόσμος. Όχι, δεν είμαι τρομαγμένος από υπαρξιακές ανησυχίες. Είμαι σκόρπιος. Είμαι αδύναμος και ελάχιστα σώφρων. Ελπίζω η αιτία να είναι η γνωστή (και τόσο γελοίο το άκουσμά της πια): «περνάει εφηβεία»...

Αλλά ο βασανισμένος εαυτός με τις τόσες αδυναμίες και σκέψεις (που κάθε ευλογημένη μέρα, μόλις πρωτοπαίξουν τα βλέφαρα, ξεπηδάνε σα διαβόλοι και λιγάκι δε στέκονται να τους πιάσω) κάπου κάπου λάμπει. Έτσι, σαν πυγολαμπίδες ξάφνου στη νύχτα. Με μουσικές, με μια αγκαλιά. Ίσως και με κανένα γλυκό ψήγμα σοφίας που, είτε από μέσα είτε απ' έξω, ξεπηδά στη μέση τόσων σοφιστειών κι επιδείξεων.

Και μέσα σ' όλα τούτα βασιλεύουν αυταρχικά οι ανησυχίες. «Τις καλύτερες μέρες μιας ζωής πότε θα προλάβω να δικαιολογήσω;», «Πώς θα ανέβω σ' έναν Όλυμπο τέτοιο που όλοι την κορυφή του ν' ατενίζουν και να βγάζουν ένα «Α!» θαυμασμού;», «Αξίζει να αναζητάς και να διψάς για κάποια αλήθεια;», «Και το καλό, το κακό, ο εγωισμός;»...

Μα φτάνει το μοναχικό Εγώ μου. Γιατί μέσα στο χάος των σκέψεων (εκ των οποίων πολλές αβασάνιστα φιλοξένησα) και μες στις εξάρσεις χτυπώ πάνω στον κόσμο. Στοχεύω μια κουκκίδα λευκή μέσα στο σιωπηλό Σύμπαν, τον Γαλαξία. Και μια ακόμα, τον Ήλιο. Και μια τόση δα γαλαζωπή στο τέλος. Τη Γη. Πόσο μικρό, αδύναμο, εξευτελιστικά ασήμαντο κυανό. Κι όμως, τη δροσιά του, τη γλύκα του μόνο η ζωή τη γεύεται. Μέσα του πλάστηκε αργά ο νους για άλλα πράγματα μεγάλα. Τον Έρωτα, το Εσύ, το Εγώ, το Πάνω, το Μπροστά.

Ή μήπως όλα ξεκινάνε από τον φόβο και τον εγωισμό; Μια απλή παραδοχή της ύπαρξής μας φτάνει για να μην υπάρξει τίποτε ανθρώπινο προς φθόνο, για να μην είναι οι ανατριχίλες μας τίποτα παρά παιδικές, ως και ανόητες, παρανοήσεις. Η σιωπή Νόμος. Μια ανεκτή ηρεμία και σιωπή απ' τη γέννα μέχρι το θάνατο.

Όμως ο Θάνατος πια δε χρειάζεται σιωπή. Αρκείται σε ουρλιαχτά, σε κλάματα, σε κατάρες, σε ξεφωνητά από πόνο φωτιάς, ξίφους, βιασμού, αδικίας.. Μα μες τα πολλά τα λόγια και τις ψηλές μας γνώσεις (τόσο ψηλές που πια άστρα τις κάναμε στη νύχτα γιατί δεν θέλουμε να τις πιάσουμε να φωτίσουν λίγο το επόμενο μας βήμα) πού να ακούσει και πού να δει κανείς την πείνα, το AIDS, την εκμετάλλευση, το αίμα στην Μαύρη Ήπειρο, στις πληγωμένες Ινδίες, στην Κοντινή (:) Ανατολή, στις ζούγκλες του Αμαζονίου; Τέτοιος είναι ο Νους φαίνεται. Καμωμένος να πορεύεται υπό μια αιώνια διχοτόμηση. Εδώ και λίγες χιλιάδες χρόνια πετά και τραγουδά. Εδώ και λίγες χιλιάδες χρόνια κυλιέται σαν αγρίμι στις λάσπες. Έτυχε να 'ναι κι ο Δυτικός...

Ο Δυτικός... τι κατάντια, αλήθεια. Τα μάτια του τ' άνοιξε ποτέ; Γιατί έτσι, χωρίς φως, ξανά και ξανά προσπαθεί να περάσει έναν τοίχο χτυπώντας το κεφάλι του. Μα το κεφάλι του έχει ματώσει και ο τοίχος δεν γκρεμίζεται, ούτε κάνει στην άκρη. Να, κοίτα τους Έλληνες. Συνεχίζουν να είναι ή να υποκρίνονται (την τέχνη όποιος από δαύτους θέλει τη μαθαίνει άρτια) τυφλοί. Με πείσμα. Γιατί τους τύφλωσε, ίσως άθελά τους, το ορθόδοξο αίμα τους (πώς να πεις αλλιώς την εμμονή στη δικιά σου γνώμη;). Περηφανεύονται πάνω στο μόχθο άλλων, αρχαίων... μα στις μαύρες τους σελίδες οι πρώτοι επικριτές. Καθείς από αυτούς έχει τον εαυτό του μοναχά για υγιή και χτυπά τα μάτια του, τραυματίζοντάς τα περισσότερο, έτσι που να ακούσουν οι άλλοι τα χτυπήματα και να τον νομίζουν για φωτισμένο. Οι καημένοι οι Έλληνες. Πού να σωπάσουν; Πού να ρίξουν τα μάτια στο χώμα μ' ένα «Ναι»... Είναι πνιγμένοι στην αδικία του δίκιου...

Κι αυτοί, δυστυχία τους, μπερδεύτηκαν στις λέξεις και στους πανηγυρικούς τους λόγους. Γυρίζουν κι αυτοί το δάκτυλο σε μεγάλα πλήθη, που κινούνται σαν κύματα σε θαλασσοταραχή· πότε δώθε πότε κείθε με τη γνωστή ομοιομορφία. Κι έπειτα δείχνουν αόριστα τα αχανή ουράνια κάνοντας πως στοχεύουν μια ιδέα πολύ όμορφη και υψηλή: μια Αλλαγή των..., μια Συλλογικότητα, μια Ευθύνη, μια Δραστηριοποίηση και τα λοιπά. Ξεχνάν κι αυτοί πως κομμάτια είναι ενός οικοδομήματος που τρέμει. Ενός κορμιού που ξεψυχά. Ξεχνάνε τη δική τους αλλαγή. Όπως και όλη η ανθρωπότητα. «Ματώνουν τα χείλια μας από τις φωνές» και ξεραίνεται το λαρύγγι μας, μα άδικα. Η απαξίωση μας τρώει σα σαράκι. Ο κόσμος θα συνεχίζει «να προχωρεί με φωτιά και με μαχαίρι» μέχρι να θελήσει ο καθένας να τον σπρώξει. Γιατί η φωτιά σε καίει και το μαχαίρι σε πληγώνει και αναγκάζεσαι και σηκώνεσαι και πας και υποδουλώνεις το Εγώ σου σε κάτι, σε κάποιον. Πώς θα αλλάξει ο κόσμος... πότε... Όταν ο υπάλληλος, ο εργάτης, ο μαθητής, ο δάσκαλος, ο πολιτικός, ο νέος, ο γέρος, ο υγιής, ο άρρωστος, ο κάτοικος, ο πολίτης, εσύ, εγώ σηκωθούμε και τρεκλίσουμε προς την αλλαγή που μας καλεί. Και

είναι η αλλαγή λίγη φροντίδα για το σώμα μας, που σήμερα καταπονούμε αβάσταχτα σε κραιπάλες και ξενύχτια. Είναι λίγο μεράκι και λίγο κέφι να δώσεις στη δουλειά σου (αφού όλο θες κάτι παραπάνω κι όλο την ευθύνη σ' άλλες πλάτες ρίχνεις). Είναι ένα χαμόγελο, λίγες λέξεις, μια καλή είδηση.

Δεν κρύβω πως ενίοτε με καταβάλλει μια απαισιοδοξία. Βλέπω τους συνομήλικους μου να μιλάνε για αλλαγή. Αλλαγή στο «εκπαιδευτικό μας σύστημα». Όταν, όμως, αποφοιτήσουν ξεχνάνε όλα τα όνειρα και τις πίκρες τους (είναι η φοιτητική ζωή, βλέπεις· μια ζωή που τη «ζεις» για να πεθάνεις). Βλέπω, πάλι, τον Βαγγέλη να βασανίζεται από συμφοιτητές του. Βλέπω την Αγγελική να διψά για αίμα. Βλέπω, πιο μακριά ακόμα, τους τζιχαντιστές να δίνουν σε μάνα να τρώει το παιδί της. Βλέπω τη δική μου έκπτωση.

Παρ' όλ' αυτά δε στέκω με την πλάτη γυρισμένη σε όλες τις -γίγαντες εν δυνάμει- μικροχαρές. Μ' αγκαλιάζουν τέτοιες στιγμές με ανθρώπους- σημαντικούς και μη. Μ' αγκαλιάζουν με τη δημιουργία και ψηλά που δείχνουν να ατενίζω. Μακάρι η χαρά να γνώριζε πολλά μέρη...

Τέλος, το μέλλον μου δε μ' ανησυχεί. Είναι ομιχλιασμένο. Θα αλλάξω, γι' αυτό κρυφοί πόθοι μακρινοί δε μού γεννιούνται. Συνεχώς με τριγυρνά το παρόν, όχι με μελαγχολία κατ' ανάγκη. Για την ώρα, προσπαθώ να βρω κάποια «συγκροτημένη προσωπικότητα» να 'χω να κρατιέμαι.

Γιάννης, Αθήνα